

Hviezdoslovou Kubín

Celoštátna prehliadka v umeleckom prednese poézie a prózy, v tvorbe detských recitačných kolektívov a divadiel poézie

Info 4 / 24. 6. 2017

Vydali: Národné osvetové centrum Bratislava a Mestské kultúrne stredisko Dolný Kubín

Dovidenia o rok, priatelia

Pá O. Hviezdoslav XIII (špeciál Jarke Čajkovej)

*Hľa, čajka lieta toľ ponad môj Kubín.
Ak všetko vidí, ty ver' na ňu hľad,
keď slnce nad riekou sa mení v rubín
a poberá sa domov strunná mlad.*

*V mene má jar sľa druh môj v peve, Jarko,
ktorý jej, hlasom mojím, vzdáva hold.
Preto ju všetci zveme vlúdne Jarkou,
lebo je milá, hoc' v práci prisna je jak kolt.*

*Preto ju máme všetci radi,
lebo len málokedy použije ostrý. Tón.
Pretože zastane aj sedem mladíc,*

*je každý Kubín dobrý napokon.
Takže jej prajme ešte veľa skvelých HáKá
lebo je dobre, že je ustavične taká.*

Jarko Košela Broz

**Kde skončia tí najlepší z HK?
No predsa TU ↓**

SCÉNICKÁ ŽATVA

95. ročník súťaží slovenských divadelných súborov

25. – 29. augusta 2017, Martin

Peter Zemaník

Soňa Pariláková

Eva Reiselová

Martina Majerníková-Koval

Dôverná známosť porotcov

Najmenej dvaja z nich sú už takmer neodmysliteľnou súčasťou Hviezdoslavovho Kubína – najprv ho dôverne spoznali ako súťažiaci, potom ešte dôvernejšie ako porotcovia. Čo považujú za svoj najväčší úspech, aké majú spomienky a na čo sa tešia, na to sme sa opýtali členov odbornej poroty pre umelecký prednes, ktorými sú PhDr. Peter Zemaník, Mgr. Soňa Pariláková, PhD., Mgr. Eva Reiselová, Mgr. art. Martina Majerníková-Koval a Mgr. Aleš Vrzák.

Najväčší úspech

Peter Zemaník (20x a viac v porote): Šesťkrát som vyhral celoslovenské kolo.

Soňa Pariláková (viackrát v porote, nepamätá si presne): Človek si najintenzívnejšie pamätá prvé stretnutia a zážitky. Kubín nejak nečítam na úspechy... vlastne si z hlavy nepamätám svoje recitačné umiestnenia, roky, keď sa udieli. Úspechom bolo už to, že som mohla na Kubíne byť, dostať sa sem, stretať ľudí, nadýchnuť sa atmosféry, vydržať trochu trémy. Možno najviac si pamätám naše vystúpenie so stredoškolským divadlom poézie z Humenného, s predstavením Detské piesne o jednej vojne. Možno preto, že sme neverili, že postúpime z kraja, keďže s nami súťažil i známy vysokoškolský súbor Dany Hlavešovej Šilanovej Verzus. Napokon sme vyhrali Levočský recitál a v Kubíne i hlavnú cenu. Doteraz si pamätám tie zimomriavky z ticha počas predstavenia.

Eva Reiselová (2x v porote): Najväčším úspechom bolo už to, že

som sa sem vôbec kedysi dostala. To, že som prešla všetkými triednymi, školskými, okresnými kolami a dievča zo Zvolenskej Slatiny sa ocitlo na póde Hviezdoslavovho Kubína. Každý, kto súťaží, chce získať ocenenie. Či už nejaké umiestnenie alebo aspoň verbálne. Pre mňa boli slová Jána Buzássyho, Martina Porubjaka, profesora Mistríka, veľkými zadosťučinením a vlastne ani neviem, čo bol môj najväčší úspech. Možno by som mohla povedať, že 2. miesto v ročníku, v ktorom nebolo udelené prvé, ale to je tá najhoršia cena, akú môže človek získať.

Martina Majerníková-Koval (2x v porote): Recitovala som už na základnej škole. A moja mama sa vždy smiala, že bez mojej prítomnosti by vo Vrbovom nikoho nepochovali ani nezobášili. Profesionálne som sa umeleckému prednesu začala venovať na štátnom konzervatóriu v Bratislave. Najradšej som recitovala Ráchel od Pavla Országha Hviezdoslava, lebo vždy som bola veľmi bláznivá a práve pri tejto básni som nemu-

sela svoje emočné výbuchy držať na uzde.

Aleš Vrzák (2x na Kubíne v porote, nespočetne veľakrát v Čechách): Asi to, že som prvým držiteľom ceny Karla Högera (pozn. red. - prestížna rozhlasová cena, ktorá sa udeľuje za mimoriadny interpretačný výkon myšlienkového a umelecky náročného textu). Tá cena bola za 30 rokov udelená iba päťkrát. Čiže si to veľmi vážim.

Pamätný ročník

Peter Zemaník: 25. ročník, lebo bol jubilejný a to bol prvý, ktorý som vyhral.

Eva Reiselová: Výnimočne rada si spomínam na ročník, kde boli počas celého festivalu hosťami Ivan Štrpka a Ivan Laučík. Vtedy sa mi podarilo s nimi tráviť veľmi veľa času, a počúvať ich. Doteraz si nosím v hlave nie myšlienky, lebo tie som už zabudla, ale ten intenzívny pocit múdra. A potom niekoľko ročníkov s Exdivadlom 9, v ktorom som hrávala. S tými ľuďmi sme tu trávili dni a noci „úplňku“ a to bol naozajstný zážitok.

Soňa Pariláková: V pamäti mi utkvil mi ten prvý, na ktorom som bola. (35. ročník?) Pred celoslovenským Hviezdoslavovým Kubínom bola v Martine dieľňa a tak som poznala nielen svoj, ale mnohé ďalšie zo súťažných pred-

nesov takmer naspamäť. Poznali sme sa, držali si palce... Dodnes si časti z textov pamätám... Potom utkveli asi jubilejné ročníky, kde som mohla stretnúť recitátorov predošlých čias... a mnoho okamihov y rôznych ročníkov, ktoré sa zlievajú do jedného „Kubínskeho“ sveta.

Martina Majerníková-Koval: Minulý rok som tu bola prvýkrát. Vždy som Kubín vnímala, ale nikdy som sa sem nedostala. Keď som sem pred rokom prišla, cítila som obrovskú zodpovednosť. Triasla som sa určite viac ako súťažiaci. Veľmi mi utkvela v pamäti príjemná priateľská atmosféra, ktorá tu vládla. Tešilo ma aj to, že divadlá a recitátorov, ktorých sme posielali z krajov, kde som bola v porote, sa umiestnili veľmi dobre aj na celoslovenskom kole, čiže to bolo také zadosťučinenie.

Aleš Vrzák: Súťaží, na ktorých som bol, je obrovské množstvo. Oveľa viac si pamätám svoje začiatky a ľudí, ktorých som spoznával, ktorí ma inšpirovali. Tie neskoršie, keď som bol už v porote, sa mi zlievajú dokopy. Možno je to tým, že starnem a v mladosti mi pamäť fungovala lepšie. Ale hlavne, keď som bol mladší, tak som sa spoznal s úžasnými ľuďmi, s ktorými sa poznám až do teraz, a to považujem za najdôležitejšie.

Načo nám je poézia v 21. storočí?

Recitátorom súťažiacim v IV. kategórii sme položili spoločnú otázku: Načo už nám je len dobrá v 21. storočí nejaká poézia?! Ak nám na niečo je, kde a ako ju nájsť? Oblúbený autor?

Simon Juhász: Poézia má dnes a dokonca aj pre mladých ľudí veľký význam. Minimálne preto, lebo vie otvárať nové obzory, pozerať sa na veci inak. Ale to platí všeobecne o umení. Anton Pavlovič Čechov.

Kristína Oslejová: Práve v 21. storočí je super, že nemáme striktné pravidlá na to, čo je poézia. Môžeme písať takmer ako chceme - aj ja som autorkou. Poézia má určite stále veľký význam, škoda by ju bolo zahadzo-

vať. Jan Těsnohlídek. Ale čítam všetko, najmä súčasnú tvorbu.

Nikola Urdzík: Má význam, najmä pre rozvoj človeka. Ale keďže ja žijem v umeleckom prostredí, tak možno mám iba pocit, že poézia ešte žije. Daniel Hevier.

Lukáš Poláček: Poézia je všade okolo nás, dá sa nájsť vždy a všade, dá sa vytvárať vždy a všade. Môže ňou byť čokoľvek. Apollinaire a Poe.

Samuel Štefánek: Ak autor dá do toho srdce, prípadne svoju rozporuplnosť, je to poézia a má čo povedať nielen 21. storočiu, ale aj tým, ktoré ešte prídu. Oblúbený je akýkoľvek, ktorý spĺňa predchádzajúce podmienky.

Alfréd Tóth: Zmysel určite má. Ale neviem na čo slúži. Poézia je zelený záblesk, ktorý trvá len ako lusknutie prstom. Vicente Huidobro, ale aj Poe či James Wright.

Aleš Vrzák

Na čo sa tešia

Peter Zemaník: Na všetkých.

Eva Reiselová: Nesmierne sa teším na Nočné mory. Veľmi som zvedavá na to, ako si s týmito veršami poradí recitátorka. Ako milovníčka Woodyho Allena si určite užijem aj jeho text. Veľmi som zvedavá, ako si poradí s Edgarom Allanom Poe recitátor, ktorý si vybral Strmeňov preklad. Tento preklad je veľmi náročný na interpretácie. Ale teším sa na všetkých.

Soňa Pariláková: Teším sa na stretnutia s ľuďmi, ktorí už dlhé roky ku Kubínu a jeho dianiu patria a verne ho znova a znova naplňujú. A teším sa na mladých ľudí, čo prinesú zo svojho pohľadu, na texty ktoré si vybrali, že cez ne povedia niečo o sebe.

Martina Majerníková-Koval: Na všetko a na všetkých. Keďže už som vedela, do čoho idem, tak som sa nevedela dočkať. Aj keď musím priznať, že tréma a zodpovednosť z toho, že som v porote tu stále je. A myslím si, že aj keď sem budem chodiť častejšie ich intenzita nebude klesať.

Aleš Vrzák: Teším sa na atmosféru tohto festivalu. Bol som tu zatiaľ iba raz pred 10-15 rokmi. Hviezdoslavov Kubín by mal byť rovnocenný s našim Wolkrovým Prostějovom, tam som bol v porote pred týždňom, tak ma bude baviť porovnanie týchto dvoch festivalov.

(pn)

Próza v znamení zvieratníka

V piatkové dopoludnie sa v divadelnej sále väčšina prednesov nejakým tajomným spôsobom dotkla našej fauny. Koza, somár, psy, čajky, chrobák, šváby a s trochou hyperboly môžeme zarátať aj hryzúce svedomie. Položili sme recitátorom špeciálne otázky reflektujúce ich prednes.

Adam Kubala – Letný sneh/Ján Vilikovský
Akú knihu by si vedel oceniť, ak by si bol hrdinom Vilikovského textu ty?

Ja čítam náučnú literatúru. Only! Odporúčam Štyridsať osem zákonov moci od Roberta Greena. Je to taká dobrá kniha do života pre ľudí, ktorí sú ambiciózní a majú veľké plány. Momentálne čítam knihu Ako napísať dobrý scenár.

Terézia Pravdová – Koza rohatá a somár/Vladimír Mináč

Čo tebe chýba k úplnej blaženosti?

Asi nič. Koze z môjho prednesu zavazdal somár, ale ja nemám pocit žiadneho výrazného deficitu.

Roman Poliak – Kde sa vynorí cudzinec/Gabriel Deblander

Čo považuješ v súčasnosti za naozajstný zázrak?

To je celkom bytostná otázka... V texte myslím človeka, ktorý nemôže mať dieťa a predsa sa mu pošastí a dieťa počne, napríklad to je pre mňa zázrak.

Michal Kvaššay – Debna, aby som sa do nej mohol schovať/James Thurber

Našiel si si už debnu, do ktorej by si celý vošiel?

Debnu ešte nie, ale prenesene by som to prirovnal k svojej izbe, ktorú si našťastie upratujem sám...

Alex Madová – O javoch a jestvovaniach/Daail Charms

Máš niečo také úžasne, že svet okolo teba pre-stane existovať?

Určite nejaké umenie. Predstavenie, prednes, kniha... Ak je to naozaj dobré, vtedy pre mňa za-

stane svet.

Nina Danišová – Prší/Dušan Dušek

Čo robievaš v také upršané dni, ako bol v texte, ktorý si recitovala?

Buď čítam dobrú knihu, alebo idem von, zásadne bez dáždnika, lebo mi nevedí zmoknúť, ale keď je to búrka, zamknem sa, zatiahnem žalúzie a schovám sa pod perinu.

Natália Hamadejová – Šváby/Ivana Dobraková

Môže byť aj hmyz užitočný?

Určite, ale teraz mi nenapadá konkrétny príklad. V mojom texte šváby slúžili na to, aby sa človek dokázal psychicky zruťiť. Ale hmyz môže byť dobrý napríklad pre niekoho chuťové poháriky...

Emma Martináková – Svedomie/Milo Urban

Dokázala by si odpustiť takému kňazovi?

Áno, pretože všetci robíme chyby. A nebol to zlý človek, on bol len presvedčený, ale prešiel procesom zmeny. A po tej zmene by som mu vedel odpustiť. Ale ak by som bola matka tej dcéry, tak asi nie.

Erik Šupčík – Sadrový Jonatán/Daniel Pastirčák
Existujú veci, z ktorých ti rastú krídla?

Asi áno. Keď čítam ezoterickú literatúru. Rád čítam o anjeloch, pretože som veriaci a pri niektorých mi až mráz behá po chrbte. To už je možno z tých rastúcich krídel. A ešte keď niekomu hocijako pomôžem.

Marek Gaj – Koniec sveta, ako ho poznáme/Erlend Loe

Vedel by si najst aspoň jeden dôkaz na to, že sa neblíži koniec sveta?

Myslím, že by stačilo zachrániť aspoň menšie dobro pred väčším zlom, prenesene sú to také maličkosti, ktoré pomáhajú zlepšiť svet a ktoré nikto ani nevidí, ale dejú sa. Stačí po niekom zdvihnúť odpadky.

(jkb)

Katarína Prejšová: Určite ju vieme nájsť vo veľmi veľa podobách a formách. Ja ju napríklad nachádzam v ľudoch, pretože poézia je tvorená ľuďmi a pre ľudí. Bendžák a Eva Luka, ktorú som recitovala.

Martin Ožko: Poézia je v nás, a práve takými súťažami a festivalmi ju prenášame a uchováujeme. Mám rád najmä poľskú poéziu. Páči sa mi Marcin Świetlicki. Zo slovenských na-

príklad moju spolužiačku Kristínu Oslejovú.

Viktória Anna Lesayová: Poéziu by sme mali písať, čítať, recitovať a rozprávať sa o nej. Svetlana Alexijevič.

Radoslava Lekýrová: Možno je poézie menej, ale práve prostredníctvom nás recitátorov by sa mala šíriť, lebo už tých možností veľa nie je. Mám rada Erbenove a Hviezdoslavove balady.

Annamária Bajcurová: Poézia

je jedinečný druh literatúry, ktorý má sprevádzať takou poetickou cestou a viem si ňou ako recitátor vyjadriť názor na určité veci a snažím sa z nej aj niečo naučiť. Mírka Ábelová.

Adela Dukátová: Myslím, že poézia neprežíva žiaden úpadok. Len to tak vyzerá, lebo ľudia majú kopec iných možností, ako tráviť svoj čas. Práve teraz máme toľko slobodných možností, o ktorých básnici kedysi mohli iba snívať.

Autorov je veľa, ale ak si mám vybrať, tak básnici.

Veronika Mészárosová: Sú stále básnici, aj keď je poézia možno trochu poznačená konzumom, svetom plným laikov a facebooku a nadávkami a všetkého toho... Napriek tomu sú stále ľudia, ktorí majú dobré nápady. Ale je strašne ťažké preraziť a sniekať sa s dobrou poéziou dostať. Thákur a Válek.

(jkb)

Pár slov na úvod – vlastne na záver

Festival najpomalších príchodov na javisko – aj takýto podtitul by som mohol dať včerajšej prehliadke výkonov recitátorov v IV. a V. kategórii. Isto – je dôležité budovať atmosféru prednesu od začiatku, no môže to vyústiť až do premotivovanosti, prepätia – a vtedy prasknú poistky. Vo fyzike určite a v prednesoch – ako sme to videli včera – niekedy tiež. Napriek tejto poznámke na úvod som však navýsost spokojný s tým, ako sa naplnili moje (a teraz už viem, že oprávnené) očakávania, keď som si prečítal dramaturgiu jednotlivých kategórií. Súťaž ma naplnila presvedčením, že mladí (a niektorí i menej mladí) recitátori hľadajú odpovede na otázky z nášho bezpros-

treďného sveta. Hľadajú odpovede na otázky vzťahov partnerských spoločenských interkulturálnych. Hľadajú svoje miesto a priestor v spoločnosti, komunite, bezprostrednej prítomnosti. Chcú čeliť ohrozeniu sveta, prírody, lásky a spoločnosti. Kvalitné texty, objavná dramaturgia, proces tvorby a konečný výsledok svedčia o tom, že môžeme (azda bez obáv) tvrdiť, že zažívame renesanciu slovenského kubínskeho amatérskeho umeleckého prednesu. Ďakujem.

Peter Zemaník,

predseda poroty IV. a V. kategórie

IV. kategória poézia

Viktória Anna Lesayová prišla s pôsobivou a umnou montážou troch poľských autorov, ktorí sa zvyknú recitovať aj samostatne, aby sa pokúsila vysloviť svoje obavy z ohrozenia jednotlivca v tomto svete. Miestami sa jej podaril plastický obraz rôznych vzťahov, no zrejme si pod dojmom zaľúbenosti k textu neuvedomila, že niektoré časti montáže sú bez zjavného kontextu nadpisu a obsahu (báseň k 11. septembru) pre poslucháča nelogické a neúplné.

Peter Zemaník

Martin Očko sa na tohtoročnej súťaži prezentoval ukážkou od poľského prozaika a dramatika Tadeusza Różewicza s básňou Očami ktoré zašli krvou. Hlavná téza básne naráža na nespokojnosť človeka so svetom v ktorom sa ocitá. Interpretácia básne bola vystavaná na kontrastoch. Narodenie a očakávanie syna ktoré recitátor kreira vo veľmi jemných a citlivých polohách verzus jeho život, v ktorom vehementne odmieta konvencie a vôbec všetko čo ho postretlo. Martin pomaly dávkuje myšlienky a rozkrýva všetky podtexty vo veršoch báne. Recitátor vedel presne čo chce zdeliť poslucháčovi a bol presvedčivý. V konflikte s matkou sa ukázal ako nekompromisný a neústupčivý sudca. Stred generácií je zrejme, ale v básni Tadeusza Różewicza je táto téma obsiahnutá komplexnejšie, nesie so sebou množstvo otázok a nie je zameraná iba na agresiu voči matke ako ju poňal recitátor. Martin Očko má nepochybne ako interpret veľký potenciál. Tento rok na Kubíne opäť nesklamal ani vo výbere témy a nakoniec ani v jej samotnej interpretácii.

Martina Majerníková Koval

Veronika Meszárosová / Recitovať básne Fridricha Nietzscheho sa nepočuje len tak na počkanie. Veronikina interpretácia Nietzscheho predlohy bola v súlade s použitými mimojazykovými prostriedkami, ktorými obsiahla celé pódium. Nimi podporila aj atmosféru, ktorou si Nina okamžite podmanila publikum. Niet pochyb o tom, že Veronika Meszárosová patrí k najlepším recitátorom tohtoročného Kubína na čom sa jednohlasne zhodla aj odborná porota.

Martina Majerníková Koval

Samuel Štefánek / Ak ste nemali predstavu o tom, že by sa Miroslav Válek mohol recitovať i romanticky, interpretácia fragmentu jeho

skladby „Z vody“ v podaní Samuela Štefánka naznačila tú možnosť. Válkova ironia je tu zrazu konfrontovaná s úprimným mladickým hľadaním, slovo neznie vo valiacom sa prúde ale naopak, ocitá sa často uprostred dlhších páuz citového prežívania. Hľadanie rovnováhy medzi tušenou čistotou a zažívaným sklamaním nechce (napriek záverečnému „nerada“) skončiť dezilúziou. Ak aj niektoré roviny recitátorovho výrazu ostali zatiaľ tlmenejšie, pre budúcnosť sú jeho dispozície iste prísľubom.

Soňa Pariláková

Simon Juhász si vybral baladu, ktorá je čitateľná a pochopiteľná na prvé počutie, je viac – menej známa. Veľmi pekne zafarbeným hlasom sa nám ju snažil vyrozprávať čo najcviľnejšie, pričom balada má mať svoje tušenie tragédie – toto z môjho pohľadu Simonovi miestami chýbalo. A pointa sa v jeho interpretácii stratila.

Eva Reiselová

Nikola Urdzíkova / Nonsensevosť a snovosť i hraničnosť s čiernym humorom sú v Nočných morách Diane di Prima pre recitátora lákavým „materiálom“. Je zrejme, že pre ich interpretáciu je nutné zvoliť istý spôsob štylizácie. V prednese N. Urdzíkovej sa zaujímavo zvukovo, cez akoby snové opakovanie posledných slabík či hlások predošlej „Mory“, texty prepájajú. Recitačné zvládnutie je presnejšie, atmosféricky výstižné v kratších z nich. Recitátorka sa daria niektoré humorné detaily. Rozmernejšie básne však obsahujú istú spevavú intonáciu sprevádzanú prílišným hromadením dôrazov, ktoré sa začne po čase opakovať a obraz stráca celostnosť a plynulosť. Prednesu by pomohlo trochu viac odľahčenosti a pozorovateľského odstupu.

Soňa Pariláková

Annamária Bajcurová pripravila koláž Chlapcovi z Auparku z veršů súčasnej mladé básničky Mirky Ábelové, což musíme brat jako dramaturgický počín. Ztotožnění se s pocity básničky a propojení se se světem interpretky je zásadním klíčem pro chápání recitace. Soustavný tlak, zvláštní práce s pauzou a s důrazem nepřispívají k dobrému propojení jeviště s hledištěm.

Aleš Vrzák

Katarína Prejšová nám bosa a v maximál-

ni soustředěnosti představila velmi obsáhlý výběr ze sbírek slovenské básničky Evy Luky. Místy až příliš dramatický ráz interpretace, která nerespektuje verš, příliš psychologizuje a valí se ve stejném tempu a rytmu, zanechal recitátorku osamocenou bez zásadního propojení s divákem.

Aleš Vrzák

Alfréd Tóth možno nechtiac, možno naschvál posunul pozíciu interpreta k básni (lyrický subjekt alebo objekt recitátorovho pohľadu) hneď prvým slovom, ktoré zamĺchal. Nevedno, či naschvál – to skôr pochybujem – ale každopádne dal textu mimovoľne iný význam a nepodarilo sa mu zbaviť ma dojmu, že sa mu to ne veľmi vyplatilo. Cesta padákom, ako prejav voľnosti, slobody no zároveň zodpovednosti a šťastia bol pekný obraz (ale skôr básnikov, než interpretov) hľadania svojho miesta pod slnkom.

Peter Zemaník

Kristína Oslejová prišla na Hviezdoslavov Kubín s vlastnými veršami, vlastnou výpoveďou. Nemusela sa hľadať a nachádzať vo veršoch iných básnikov. Jej interpretácia by preto mala a mohla byť najpresvedčivejšia. Nebola, aj keď sa ju usilovala podporiť fyzickým. Rutinu predstavovali dni, ktoré idú prísne za sebou – ale to sa deje už tisícročia.

Eva Reiselová

Lukáš Poláček jako Guillaume Apollinaire v monumentální básni Písmo předvedl nejpůsobivější start ze všech interpretů. Tvrdý až rebelský postup textem nedovoloval ani na chvíli vydechnout. Bohužel stálý tlak bez dynamických a stylových proměn vytvořil ne úplně srozumitelný výsledek.

Aleš Vrzák

Radoslava Lekýrová / Zvuk vody prelievanej v plechových hrnčekoch v úvode prednesu navodzuje invenčne nielen motívický rámec známej balady viažucej sa k Váhu; využitie týchto rekvizit počas celého výkonu prináša i asociácie života (pri jeho strate sa voda vylieva), pohostinnosti (návšteva pytačov) či plynutia času. Prednes je nimi viacnásobne obohatený (napr. i vizuálne), prejasnený (pomáhajú orientovať sa vo Hviezdoslavovom ne

raz prístučnom striedaní replík), recitátorka s nimi zaobchádza prirodzene a pritom ostáva presvedčivá i vo výraze. Ten je dievčenský, alebo vystihujúci emócie a zámyery ostatných postáv, recitátorka sa dobre vyrovnáva i s Hviezdoslavovým rytmom a celkovou atmosférou spevnej baladickosti. Jediný otáznik mi ostal pri záverečnej pasáži, v ktorej sa machocha zblázni, tá by si snáď žiadala postupnejšie gradovanie.

Soňa Pariláková

Adela Dukátová spojením dvoch beatnikov akoby chcela kombinovať kultový príbeh smutnej nahej jazdkyne s vlastnou výpoveďou (nočnou morou?). Pomerne voľne narábala s veršami, čo ani pri voľnom verši nie je zas až také „akurátne“. Výpadky textu mohli mať dva dôvody – buď ho až tak dobre neovládala, alebo ho vnútorne neprijala. Čo je pri jej talente škoda.

Eva Reiselová

IV. kategória próza

Erik Šupčík svojím postojom sochy na podstavci podčiarkoval príbeh sadrovej sochy, záverečným gestom mramorového albatrosa, ktorý pretrvá (pretrvá?). V jeho prednese však veľmi rýchlo prebehla fáza Hossana! a Ukrižuj!... až sme si nestihli naplno uvedomiť príbeh sadrovej albatrosa, ktorý skončil v zabudnutí. Keby nám ponúkol viac času na emóciu, bolo by aj jeho obrazné vzlietnutie silnejšou pointou.

Eva Reiselová

Terézia Pravdová je zaujímavá recitátorka, ktorá opäť prokázala svoj výjimečný talent vypravěčky. Skvělou expozíciou ale vystřídaly příliš pastózně pojaté figury, které ale tento žánr ve výsledku dokázal unést. Přesto interpretované podobnosti zůstalo jaksi na jevišti a neprosouplilo jako celek až k divákovi.

Aleš Vrzák

Roman Poliak / Predloha G. Deblandera ...Kde sa vynorí cudzinec v sebe nesie už v názve naznačenú tajomnosť i pocit ohrozenia neznámym, ktoré sa rozprestiera nad celým textom a gradujú postupne v stretoch dvoch rovín – roviny dieťaťa a jeho sprvu nevinnej hry s chrobákom a roviny rodičov, ich rozhovoru o hroziacom nebezpečenstve, v ktorom sa odráža aj istý partnerský nesúlad. Keďže autor stavia na postupnom paralelnom odhaľovaní ich súvislosti, všetky príliš explicitné (napr. príliš skoro nebezpečnosť chrobáka naznačujúce) výrazové prostriedky recitátorky sa javia nadbytočné (podobne je to i s gestom odhaľujúcim žlté tričko). Najsilnejší je Poliakov prednes tam, kde sa mu podarí zotrvať pri sústreďenom opise atmosféry bez prílišnej štylizácie. Prednesu by pomohla i zreteľnejšia práca s rozprávačom.

Soňa Pariláková

Emma Martináková / Urbanova poviedka Svedomie musí byť pre potreby prednesu výrazne skrátená, čo sa v tomto prípade podarilo bez porušenia dramatického oblúka.

Úskalím pri takto skrátenej podobe však je, že recitátorka by mala jednotlivým fázam napriek skráteniu venovať dostatočnú pozornosť a o to bdejšie strážiť prirodzenosť prechodov, naznačiť zmenu v čase alebo priestore výraznejšou pauzou či zmenou temporytmu. Príliš rýchly „prelet“ textom neumožňuje autenticky vystavať postupné premeny farára Potockého ani zastaviť sa pri zvnútornených pasážach. V interpretácii sa zdá, že recitátorka sa o viacvrstvosť postáv možno ani nesnažila, jej odsudzujúci, až mentorský postoj voči nim je zrejme na viacerých miestach, v skutočnosti je však Urbanov zámer skôr položenou otázkou. Zjasnenie vývoja celku má na svedomí aj nadbytočné využívanie dôrazov.

Soňa Pariláková

Michal Kvasšay sa naliehavo a tvrdo hlavo chcel za každú cenu schovať do ohraničujúcej debny svojho sveta, aby sa tak skrýl pred svetom tých iných. Nebolo mu a ani jeho hrdinovi dopriate dostať sa k vytúženému cieľu, no prostriedky, ktorými nás – poslucháčov – viedol peripetiami svojho hľadania debny, nás nechali na pochybách, že inteligentne dokáže manipulovať – v tom najlepšom slova zmysle – s nami i so situáciou, v ktorej sa dialógy odohrávajú. Pekný a až oslobodzujúci zážitok z rozprávania zdanlivo jednoduchého textu s hlbšími možnosťami interpretácie pre recitátorku i poslucháča.

Peter Zemanik

Marek Gaj při výběru sáhl do norské literatury. Erlend Loe se se svým Dopplerem stal světovou hvězdou a pro většinu posluchačů to byl, myslím, dramaturgický objev. Nejsem si jistý, zda ukázka může obsáhnout kvalitu tohoto mimořádného románu. Marek je velmi otevřený a výrazný interpret, bohužel někdy se sklonem k přehrávání výrazových prostředků.

Aleš Vrzák

Nina Danišová pozorovala dvojicu fyzicky ťažko kombinovateľných, a preto ako pár bizarne pôsobiacich túlavých psíkov, ku ktorým pravidelne pribudol tretí do partie. Ten najmenší si chránil svoje územia i práva – so striedavým úspechom. Táto metafora ľudského existovania na sídlisku odcudzenia a klamaní sa však neprepojila s jej výkladom textu, v ktorom sa predsa až príliš sústreďia na detaily a unikol jej celok dušekovskej akobyabsurdity. Každý si žijeme vo vlastnom svete (aj stará pani na balkóne, aj pozorovateľ – rozprávač) a nie sme schopní vzájomnej komunikácie bez konfliktu.

Peter Zemanik

Adam Kubala od začiatku zaujal svojou suverenitou a uvoľnenosťou. Pozitívne hodnotím túto dramaturgiu. Recitátor má svoj jednoznačný názor, ktorý sa neostýcha prezentovať. Jeho recitátorské skúsenosti sa dali odčítať v správnom posadení hlasu, v práci s temporytmom a s rôznymi druhmi páuz. Predloha však ponúkala viac významov, ktoré Adam ešte neprečítal, asi preto že Vilikovského rozprávač je starší skúsený muž v rokoch, ktorý má veľa životných skúseností, hlavne vo vzťahu

k ženám. Adam sa sústreďil na vykreslenie postáv, no neudržal si od nich potrebný odstup. Miestami sa rozprávačské pasáže zlievali so štylizovanými postavami a tým sa poslucháč len ťažko mohol orientovať v príbehu.

Martina Majerníková Koval

Natália Hamadejová si vybrala text Ivany Dobrákovovej Šváby text, ktorý nie je jednoduchý a v jej interpretácii sa to odrazilo v silných a slabších častiach; prirodzená bola v prerovnávaní vzťahov, strácala sa v nepochopiteľnom a neprijateľnom svete švábov – ľudských, aj nefudských.

Eva Reiselová

Alex Madová / Keď sa hovorí o stretnutí recitátorky s autorom myslí sa tým pochopenie autora, kedy sa interpret presne trafi do jeho poetiky. Takáto symbióza sa podarila Alex Madovej s Daniilom Charmsom. Alex narába so štylizáciou, hyperbolou, jej výklad Charmsovho textu je presne významovo vystavaný. Veľké pozitívum tejto interpretky vidím v jej práci s publikom, ktoré berie ako svojho neodmysliteľného partnera v modelovaní a vytváraní situácií. Problém je, že recitátorka narábala s preexponovaným dôrazom a s dlhou významovou pauzou, ktorá jej rozbíjala pointu. Hoci je Alex talentovaná recitátorka, veľký priestor divadelnej sály, v nízkych intonačných polohách, ešte neobsiahla.

Martina Majerníková Koval

V. kategória poézia

Peter Podolský představil mimořádně zajímavou a velmi aktuální kompozici nejen z veršů Jána Těsnohlídka ml. Originální pohled na současný svět, naše názory a předsudky dokonale propracoval a interpretoval za pomoci (dle mého názoru) zbytečné rekvizity.

Aleš Vrzák

Nina Pompošová si vybrala báseň Miroslava Válka Skľúčenosť zo zbierky Milovanie v husej koži. Vybrať si básnika, ktorý ponúka vo svojej tvorbe množstvo metafor je pre recitátorku veľká výzva. Nina prostredníctvom textu tohto nášho originálneho básnika ponúkla pohľad mladého človeka na svet. Technicky disponovaná recitátorka zvnútorneným sugestívnym prejavom oprostým od prílišnej štylizácie hľadá a kladie otázky týkajúce sa lásky pravdy a človečenskej podstaty. Ninina vo svojom verbálnom prejave narába veľkou škálou výrazových prostriedkov, precízne štrukturuje text hľadá a rozkrýva metaforu a ponúka poslucháčovi komplexný zážitok. Nina Pompošová má schopnosť vtiahnuť publikum do atmosféry, ktorú vytvára jasným pointovaním myšlienok cez slová Miroslava Válka pretože: „vyslovené slovo nakloní vesmír“.

Martina Majerníková Koval

Marian Gajdoš / Sú literárne texty, ktoré v sebe nesú toľko životom nazbieraného poznania a zároveň sú natoľko biograficky viazané na zrelý vek, že nemôžu zaznievať

v interpretácii kohokoľvek, ba že ich znenie v podaní 15-20 ročných recitátorov by pravdepodobne nebolo autentické. Je preto vždy obohatením, ak ich prinesie ten, komu pohľad životnej skúsenosti právom náleží. Leitmotívom tohtoročného vystúpenia Mariana Gajdoša bol Otčenáš. Z prednesenej montáže najsilnejšie vyznela spomienková Rífusova báseň, pri ktorej sa básnik obzerá do ranného detstva. Tá recitátorovi umožňuje uplatniť viacero polôh: reflexiu, napätie, láskavý humor, detskú čistosť. Oproti nej modlitbička o Otčenáši ostáva viac v rovine „láskavého kázania“. Otázne je, či bolo potrebné, aby i celá modlitba Otčenáša v bibličtine odznela, možno by postačoval jej úvod, náznak, v podobnom zmysle, ako nás úvodná evokácia kostolného spevu len malým fragmentom uvádza do atmosféry dotyku so sakrálnym.

Soňa Pariláková

Božena Starečková /Prednes Válka v podaní Boženy Starečkovej je výberom z básní, čo doslovne znamená, že si vo svojej montáži skladá v rôznej následnosti rôzne strofy či len ich úryvky zo štyroch básní zbierky Milovanie v husej koži. Tento postup, v ktorom si recitátorka v podstate „vytvorí“ vlastnú báseň sledujúc motívy, ktoré ju zaujali a vyhýbajúc sa tým, „ktoré sa jej nehodia“ je otázný. Môžeme uvažovať, či nie je niekde na hranici prípustnosti. V tomto novotvare zároveň predsa len cítiť „šviby“, ktoré sa recitátorky v prednese nedarí zakryť či odôvodniť. Kultivované a dôstojné prerozprávanie Váľkových úvah o živote s smrťou si predsa len vyžadovalo hlbšie rozkrytie a variabilnejší recitátorský výraz. Je možno škoda rezignovať na verš a jeho rytmickosť u autora, ktorý ho utvára veľmi vedome a presne.

Soňa Pariláková

Martina Sanitriková priniesla na pódium pôvabný obrázok mesta očami bansko-bystrického básnika. V poézii Mikuláša Kováča je však aj melanchólia, aj smútok a ten som v prednese – čo ako príjemnom – nenašla.

Eva Reiselová

Ninu Kollárovú zaujal príbeh démonického dcéry kolchidskeho kráľa Medei. Tému matky, ktorá zabilala svoje deti aby sa pomstila manželovi Iasonovi, ktorý jej bol neverný, v dramatickej spisbe prešlávil Euripides. Nina si vybrala spracovanie tohto príbehu cez optiku mladého autora Radoslava Tomáša zo zbierky s názvom Vlčie svadby. Hoci je Nina talentovaná recitátorka na silné obrazy o vine, dileme, výčitke a morálnych otázkach, ešte nedospela.

Martina Majerníková Koval

Lukáš Frankovič, ktorý sa sám štylizoval do kostýmu havrana sa pôsobivo a hlasovo sugestívne vložil do budovania atmosféry tajomna v nám dokonale známom príbehu šialenstva a nešťastnej lásky. Žiaľ, zdalo sa nám, že sa uspokojil s tým, že svojou hlasovou dispozíciou a poznaním textu nás sprevádza v procese hľadania významov a metafor. Akoby sa chytil do vlastnej pasce čarovania s hlasom, občas mu prekázla hrúbka v správnej výslovnosti, asimilácii, v zaujatí textom sem – tam preletel (na havraních krídlach) pasážou, kde by sa žiadalo pristaviť, hľadať, kto a čo je za symbolom lásky, havrana, tmy a temna. Vcelku plastický prednes však zostal na povrchu situácie a neponúkol napínavý proces vyrovnávania sa s vlastnými bludnými predstavami.

Peter Zemaník

Martina Justusová už od prvej vety nás nechala na pochybách, že najbližšie minúty sa nikto v hľadisku nudiť nebude. Jej nasadenie je intenzívne, nástojčivosť ochutená iróniou vlastná. V prípade Woodyho Allena by však viac irónie, ľahkosti a nadhľadu pomohlo, aby sme si text aj užili, aj v plnej miere ocenili.

Eva Reiselová

Iveta Kloptová zvolila text súčasnej mladej slovenskej spisovateľky. Myslím, že vybrala výborne a dramaturgicky propojila zaujímavý text se svými minimalistickými, ale mimofádne zaujímavými interpretačnými prostriedky. Citlivá výpoveď ve veľmi dobre zvládnutej štruktúre s krásnymi, jemnými strihy byla ozdobou této kategorie.

Aleš Vrzák

Stanislava Laurincová starla s Dušanou, no zdalo sa mi, že ani rozprávačka príbehu a ani Dušana si nezaslúžili od interpretky také sploštenie svojich charakterov, túžob, snov a nešťastných vzťahov. Ani výrazové prostriedky „zhúlených“ protagonistiek nenavodzovali sympatiu s tragikomickým osudom osamelých žien vo svojich vzťahoch, ktoré sú nútené hľadať si únikové a náhradné komunikačné linky. Zdá sa mi, že ani autorka a ani literárne postavy netúžili po tom, aby sa dostali do takejto nelichotivej situácie, v akej sa prostredníctvom recitátorky ocitli. Chcelo to od nej viac láskavosti, viac vrstiev charakterov a pochopenia a menej prvoplánovej komickosti či až grotesky.

Peter Zemaník

V. kategória próza

Totoční piataci.

63. HVIEZDOSLAVOV KUBÍN
21. - 24. júna 2017, Dolný Kubín

PROTOKOLY

PROTOKOL

z celoslovenskej postupovej súťaže a prehliadky v umeleckom prednese poézie a prózy
63. Hviezdoslavov Kubín v dňoch 20. – 24. 6. 2017

v súťaži IV. a V. kategórie umeleckého prednesu poézie a prózy

Odborná porota v zložení

PhDr. Peter Zemaník, predseda
Mgr. Eva Reiselová
Mgr. Soňa Pariláková, PhD.
Mgr. art. Martina Majerníková
Mgr. Aleš Vrzák
navrhujú udeliť ceny takto:

IV. kategória umeleckého prednesu poézie

1. miesto – Veronika Mészárosová, Levice
Friedrich Nietzsche: Ohnivé znamenia, prel. Ján Štrasser
Pedagogička Bc. Renata Jurčová, DiS. art.

2. miesto – Radoslava Lekýrová, Veľký Krtíš
Pavol Országh Hviezdoslav: Margita
Pedagóg Mgr. art. Cyril Páris

3. miesto – Simon Juhász, Banská Bystrica
Karel Jaromír Erben: Vřba, prel. Lubomír Feldek
Pedagogička Mgr. art. Gabriela Janková

Čestné uznanie – Martin Očko, Senica
Tadeusz Rózewicz: Očami, ktoré zašli krvou,
prel. Ján Majerník
Pedagogička Štefánia Jánošová

Čestné uznanie – Nikola Urdzíková, Košice
Diane di Prima: Nočné mory, prel. Marián Andričík
Pedagogička Mgr. Marta Vilhanová

IV. kategória umeleckého prednesu prózy

1. miesto – Michal Kvaššay, Sučany, okr. Martin
James Thurber: Debna, aby som sa do nej mohol
schovať, prel. Radoslav Nenadál – Michal Kvaššay
Pedagogička: Mgr. Martina Očková

2. miesto – Alex Madová, Bratislava
Daniil Charms: O javoch a jestvovaniach,
prel. Ján Štrasser
Pedagóg: Mgr. art. Matej Čertík

3. miesto – Natália Hamadejová, Košice
Ivana Dobráková: Šváby
Pedagogička: Mgr. Viktória Figuľová

Čestné uznania

Adam Kubala, Spišská Nová Ves
Pavol Vilikovský: Letmý sneh
Pedagogička: PaedDr. Danka Osvaldová

Terézia Pravdová, Trnava
Vladimír Mináč: Koza rohatá a somár
Pedagogička: Mgr. Blanka Blesáková

V. kategória prednesu poézie

1. miesto – Peter Podolský, Senec
Jan Těsnohlídek ml.: Rasistická poézia, prel. Zuzana
Kolejáková, Peter Podolský
Lektori Mgr. art. Zuzana Kolejáková, Mgr. art. Vojtech
Koleják

2. miesto – Nina Pompošová, Levice
Miroslav Válek: Skľúčenosť

3. miesto – Marian Gajdoš, Chynorany, okr. Partizánske
Milan Rúfus: Očenáš (montáž)
Lektor: Ján Podoba

Čestné uznanie – Lukáš Frankovič, Spišská Nová Ves
Edgar Allen Poe: Havran, prel. Karol Strmeň

V. kategória prednesu prózy

1. miesto – Iveta Kloptová, Ružomberok
Soňa Uriková: S prvou hviezdou

2. miesto – Martina Justusová, Trnava,
Woody Allen: Intelektuálka na predaj, prel. Martin Kubuš
Lektorka Mgr. Blanka Blesáková

3. miesto – neudelené

PROTOKOL

**z celoslovenskej postupovej súťaže a prehliadky v umeleckom prednese poézie a prózy 63.
Hviezdoslavov Kubín v dňoch 20. – 24. 6. 2017**

v súťaži recitačných kolektívov a divadiel poézie detí

Odborná porota v zložení

Mgr. Peter Jankú, PhD., predseda

Mgr. art. Miriam Kičiňová

Mgr. art. Patrik Lančarič

Mgr. Diana Laciaková

PhDr. Lubomír Šárik

navrhujú udeliť ceny takto:

Osobitná cena poroty

za 1. miesto s odporúčaním na Scénickú žatvu 2017

Detský divadelný súbor Bebčina pri Základnej umeleckej škole Štefana Baláža v Novej Dubnici

O FIGLIAROVI

Scenár a réžia: Mgr. Miriam Martináková

Osobitná cena poroty

za 2. miesto s odporúčaním na Scénickú žatvu 2017

Kredenc pri Základnej škole Pri Polužianke, Levice

Ján Botto: KRÍŽNE CESTY

Dramaturgia: Renata Jurčová, DiS.art.

Réžia: Mgr. Štefan Jurča

Osobitná cena poroty

za 3. miesto

Detský recitačný kolektív pri Základnej umeleckej škole, Malacky

Janko Král: ZAKLIATA PANNA VO VÁHU A DIVNÝ JANKO

Réžia: Mgr. art. Peter Weinciller

V Dolnom Kubíne 22. 6. 2017

PROTOKOL

**z celoslovenskej postupovej súťaže a prehliadky v umeleckom prednese poézie a prózy 63.
Hviezdoslavov Kubín v dňoch 20. – 24. 6. 2017**

v súťaži recitačných kolektívov a divadiel poézie mládeže a dospelých

Odborná porota v zložení

Mgr. art. Miriam Kičiňová, predsedníčka
Mgr. art. Patrik Lančarič
Mgr. Diana Laciaková
PhDr. Lubomír Šárik

navrhujú udeliť ceny takto:

**Hlavná cena poroty a primátora mesta Dolný Kubín
za 1. miesto s nomináciou na Scénickú žatvu 2017**

**Zádrapky pri Základnej umeleckej škole, Senica
Vlci v metre
Réžia Mgr. art. Linda Petráková**

**Osobitná cena poroty
za 2. miesto s odporúčaním na Scénickú žatvu 2017**

**Detský divadelný súbor Bebčina pri Základnej umeleckej škole Š. Baláza, Nová Dubnica
Etgar Keret: Saláma
Scenár a réžia: Mgr. Miriam Martináková**

**Čestné uznanie
a 3. miesto**

**DS effecteD pri ZUŠ, Senec
Various Artists: Toto je ...
Réžia Mgr. art. Vojtech Koleják**

Čestné uznanie

**Divadlo Štefana Kvietika, Veľký Krtíš
Ján Botto: Sľub
Réžia Mgr. art. Silvia Svákusová a Mgr. art. Cyro Páriš**

Na slovíčko s režisérkou Silviou Svákusovou

● Ako sa rodí takáto inscenácia náročná na výpravu?

Nápad prišiel od môjho kolegu Cyrila Páriša, ktorý sa rozhodol vyskúšať s ochotníkmi žáner, ktorý ešte nikdy nerobili. Požiadal ma o spoluprácu, pretože vie, že divadlo poézie mám veľmi rada a tiež som s týmito ochotníkmi robila. Jeho pôvodná koncepcia bola trochu iná ako pôvodná Bottova balada. Dramaturgicky nám pomáhala Katarína Hitzingerová, ktorá do toho chcela do toho dať nejaký súčasnejší vklad a odkaz. Keďže divadlo poézie je divadlom obrazov, tak sme to dali dokopy, dohodli sme si základnú líniu a začal sme tvoriť.

Výsledný tvar vznikol po veľmi ťažkých a náročných, komplikovaných až hádkových skúškach sme zobrazili to, čo sme chceli zobrazíť, toho nášho Bottu, trochu inak. Žltú ľaliu so zrodom prvého človeka, s prvým hriechom, čo je to vlastne ten hriech aj dnes, že máme stále na výber...

● V inscenácii účinkujú herci viacerých generácií, ako sa vám podarilo presvedčiť tých starších?

Bol to naozaj veľký problém. Oni sú zvyknutí hrať v komédiách, ktoré pre nich kolega píše a sú úspešné na dedinách. Sú to krojované hry, vtipné a veselé, ľudia ich milujú... A teraz prišlo toto. Aj sa trieskalo dverami a odchádzalo sa. Oni to nebudú hrať, to je sprostosť... Ale napokon po trpezlivom vysvetľovaní a prehľbovaní tých myšlienok sa s tým zmierili a pochopili, že nechceme od nich nič, čo by im nebolo blízke. Zistili, že to zvládnu a napokon sa veľmi tešili. Dnes to maximálne prežívajú a sú šťastní, že je to tak.

● Teraz sa dotknem najmladšej generácie, nemá to malé dieťa traumu z takéhoto typu predstavenia?

Traumu? To dieťa traumu? My sme mali traumu z nej. Ona má šesť rokov a vnútila sa nám do inscenácie! Kolegyňa si ju nosila na skúšky, lebo ju nemala kde nechať. A ona nám nedala pokoj, terorizovala nás. „Chcem niečo robiť. A môžem aspoň búchať po hrncoch. A môžem ísť tam do stredy?“ A otravovala, kým sme jej to nedovolili. A nakoniec sme zistili, že nám to celkom sedí a že sme tu koncepciu upravili do tejto verzie tak trochu aj vďaka nej. Pretože ona strašne chcela a bola taká rozkošná. Nemohli sme jej to urobiť, že by sme ju tam nedali. (jkb)

*Posledná reality šou je taká ako prvá.
Sme sprostí dobrovoľne, volíme si čistku
a ona, trvanlivá, ozaj dlho trvá.
V poslednej večeri sme na jedálnom lístku.*

Divadlo Štefana Kvietika, Veľký Krtíš

Ján Botto: Sľub

Réžia: Silvia Svákusová a Cyro Páriš

SMRŤ sa stala pascou

Divadlo Štefana Kvietika z Veľkého Krtíša nám večera ponúklo svoj pohľad na kultovú baladu Jána Botta – Žltá ľalia – pod názvom SEUB. Režisérka dvojica Silvia Svákusová a Cyro Páriš vizualizovali túto baladu ako suggestívne obradné ľudové divadlo s odkazom na biblický archetyp stvorenia človeka, archetyp príbehu Adama a Evy. Príbeh dvoch zaľúbencov, ktorí si prisahajú vernosť až za hrob, stvárnil prostredníctvom obradov (ľudových): STVORENIE, SVADBA A SEUB, POČATIE, PÔROD, POHREB.

Výraznou zložkou inscenácie je výtvarné spracovanie, ktoré pracuje s folklórnymi motívmi, ale so silnou estetikou akejosi surovosti a „špiny“ mokrej zeme. Táto estetika kontrastu a napätia medzi krásou, čistotou a duchovnom na jednej strane a zemitosťou, pokleslosťou a hrubosťou na strane druhej je prítomná v podstate vo všetkých úrovniach inscenácie a osobne to považujem za najväčší prínos tejto inscenácie Bottovej balady. Je zhmotnená aj v obradoch samotných, v

kostýmoch, vo vzťahoch, v narábaní s hudobnými motívmi atď.

Do vzťahov potom vstupuje ešte aj erotika a to ako v princípe estetiky krásy, tak aj v princípe estetiky vulgárnosti a hrubosti. Rovnako treba vyzdvihnúť herecké výkony členov Divadla Štefana Kvietika. Koncentrované, suggestívne výkony hlavných predstaviteľov, ale jedným dychom treba povedať, že celého súboru, sú silnou devízou tohto divadla, čoho si je vedomý aj režisérsky tandem a dispozície svojich hercov aj patrične využívajú. Občas sa stávalo, najmä v expresívnych situáciách a vypätých emocionálnych momentoch, že sa strácala artikulácia a zrozumiteľnosť, na čo si treba, samozrejme, dávať pozor.

No táto v mnohých smeroch neobyčajná a invenčná inscenácia v sebe niesla aj jeden principiálny problém. Problém, ktorý sa týka skôr dramaturgicko-koncepcnej roviny. Tým problémom bola dramatická funkcia postavy smrti. Táto postava bola vo zvolenej koncepcii zbavená tajomstva. Prakticky od začiatku sa

rozhodne zaľúbencom dokázal, že je silnejšia ako ich sľub vernosti a ak sa jej zachce, tak im dá „za vyučenou“. Jej konanie je od prvej chvíle demaskované a vieme presne, čo urobí a čo sa stane. Tým si inscenátori vlastne nachystali na seba akúsi pascu, pretože sa tak vlastne ochudobnili o elementárne napätie, momenty prekvapenia a nečakaných zvrátov, ktoré sú pri rozprávaní príbehov zásadnou esenciou. Konanie SMRTI nás neprekvapuje, neprináša napätie, nevyvoláva otázky ako sa bude dej ďalej vyvíjať. Vo zvolenom koncepte sa tak tento problém tiahol celým dejom a stal sa základným limitom tejto, bezpochyby, veľmi ambiciózne inscenácie.

Na inscenácii bolo urobené neveriteľné penzum poctivej práce a tá si zasluhuje náš úprimný rešpekt a obdiv. A nebyť spomínaného koncepcného problému, veľkokrtíšsky SEUB by bol jedným z vrcholov tohtoročného Kubína.

Patrik Lančarič

*Toto je rap, tá drsná vlna slov,
ktoré sa tvária nezávisle kyslo.
No skús to inak a vtipne ich vyslov.
A zrazu znejú ako... radšej nevyslov.*

DS effected pri Základnej umeleckej škole, Senec
Various Artists: Toto je...

Režisér: Vojtech Koleják

Na slovičko s režisérom Vojtechom Kolejárom

Čo Toto je za inscenácia?

Inscenácia Toto je... pojednáva o tom, čo nás, mladých, irituje a teší na našej obľúbenej poézii, ktorá je rap! Tam sa to začalo. Mladí prichádzali každý deň, keď máme LDO s nejakou novou skladbou, ktoré my starší už nepoznáme. To v podstate určilo rámcu inscenácie. Chceli sme sa pozrieť na to, či v hip-hope je nejaká poézia, pretože naopak to funguje. Zarapovali sme si Hviezdoslava a bol výborný. Tak sme zobrali rap a urobili sme to opačne. Nebudeme z toho robiť piesne ľudové, lebo veľa výrazov z toho, čo doniesli títo majstri slova rýchleho, naozaj zľudovelo. A deti sa tým baví. A možno nás to trochu trápi aj škrie, že je to istým spôsobom iba forma, možno hra, možno sa tým iba vyplňa mediálny priestor. A možno nás to škorelo dlhšie obdobie, ako sa postaví k tomuto hip-hopu a ako to preniesť do

finálneho tvaru. Nám nezostalo na javisku nič, iba mikrofón, ktorý, žiaľbohu, určuje to slovo, ktoré plynie k divákovi, ktorí ho hltajú, aj keď mu možno ani nerozumejú. Ak si niekto povie, že toto je paródia na hip-hop alebo na divadlo poézie či na samotnú poéziu, tak nie! Hip-hop je paródia.

Ako sa vám v Kubine hralo?

Toto bola nadmieru dobrá inscenácia, vložili do toho viac ako kedykoľvek predtým, ani na premiére toho toľko nebolo. Teší ma, že ich to baví. To je najdôležitejšie. Nemáme sa prečo hrať na seriózne divadlo. Hľadáme divadlo tam, kde možno nie je, medzi nami, medzi prvkami, ktoré poznáme. Robíme si sami zo seba srandu. Väčšinu vecí, ktoré sme v tejto inscenácii použili, sme robili už niekde inde. Preto si ich môžeme sami pre seba parodovať. A to nás baví. A ak to odčíta aj divák, tak to padlo na dobrú pôdu a to je divadlo.

Oslovila vás nejaká inscenácia na tohtoročnom HK?

Zaujali ma najmä mladšie súbory, detské recitačné kolektívy, ktoré ma prevlcovali svojou energiou. Najviac asi Beččina. Je to úžasná práca. Ja to obdivujem, kvitujem a veľmi im všetkým držím palce. A pri divadlách poézie si to často musím rozdeliť na drobné, nájdem pekné veci, ale často sa mi stane, že celok už nie je taký dobrý ako rozličné detaily. Ale je to forma hľadania, forma dramatickej tvorby, forma dramatickej výchovy. Mrzí ma, že veľa tých prvkov sa opakuje, mrzí ma, že ľudia nehľadajú nič nové. Možno sa boja, možno nechcú, možno nevedia... Odtiaľ potiaľ, divadelný jazyk niekde začína, niekde končí, niečo má posúvať dopredu. A mali by sme sa o tom rozprávať viac. Nie je to len o hodnotení, ak sa chceme posúvať ďalej. Mrzí ma, keď na javisku sfúkavame umelé sviečky.

(jkb)

Tri bodky nestačia

Nápad postaví vedľa seba poéziu a hiphopové texty a hľadáť v nich formálne a obsahové paralely nie je nový. Nové je však rozhodnutie, možno ho označiť aj ako pomerne odvážne, konfrontovať texty špecifického hudobného žánru na platforme primárne vychádzajúcej z kvalitnej literárnej spisby. Prínosný je nielen fakt, že identifikovali poetickú entitu v autentickom, živom, dynamickom priestore, ale že položili otázky o atribútoch poézie – ako žánru, pohľadu na svet i obraznosti.

Základný ostentívny dramaturgický princíp, ukazovanie jednotlivých výpovedí ako adeptov na „živú“ poéziu, sa v divadelnom tvare inscenácie striedal s revidovaním hraníc chráneného poetického územia. A teda aj v náčrte jeho presahov. Senecký súbor na to využil prostriedky konvenujúce hiphopovej filozofii – štyria mladí, nasrati, egocentrickí, angažovaní ľudia vybavení drsným slovníkom, politicky nekorektnými názormi a prekvapivou štylistikou sa v priamych a nekompromisných „battles“ snažia dostať k podstate estetiky a poetickosti textov, ktoré sú spojené so všetkými, nielen vznešenými telesnými tekutinami doby.

Pohybovo-slovné analýzy sú ironické, groteskné a vysoko reakčné. Ich potencialita javiskovej obraznosti ostala v štýlove adekvátnom uchopení – mimika, gestá, pohyb, hej ty kontakt a mikrofón. V práci s budovaním významov však mohlo divadlo pokročiť ďalej. Nepotrebujeme zodpovedať otázku, či sú hiphopové texty poéziou alebo nie. V tomto vzťahu je dôležité napätie a neustála konfrontácia. Inštitucionalizáciou by sa stratilo tajomstvo a podstatný atribút tejto tvorby. Identifikácia, či sympatizácia s niektorými výpovedami však ostala nedopovedaná vo vlastnom autorskom vstupe.

Téma, výber textov, ich hodnotové overovanie, ako prvý krok v interpretácii, si žiadala isté významové vyvrcholenie, ktoré by uzatvorilo tému. Teda nielen odchod so svojim veršom (vybratým z hiphopových textov) a buchnutie dverami, ale aj vytvorenie vlastnej, neironizovanej predstavy o interpretácii vlastných myšlienok tejto generácie, týchto konkrétnych štyroch ľudí. A okrem troch bodiek a možnosti vlastnej interpretácie aj tušenie ich vlastného obrazu.

Diana Laciaková

Na slovičko s režisérkou Janou Janove

● Z čoho ste čerpali inšpiráciu a ako vznikala inscenácia?

Inšpiráciu sme čerpali od autorky Erdős Virág. Minulý rok u nás vyšla jej kniha *Moja vina* a iné. Dostala sa nám do rúk, veľmi nás oslovila a najradšej by sme ju inscenovali celú. Ex post sme sa dozvedeli, že Erdős Virág je v Maďarsku už zľudovená poetka a jej básne sú aj politickým manifestom, chodia na ňu davy. Vybrali sme si niekoľko básni prezentujúce niekoľko motívov, ktoré sme následne zakomponovali do rámca akejś reality show.

● Dej ste umiestnili do postapokalyptickej doby. Videli sme v ňom nezdravú súťaživosť a honbu za úspechom za každú cenu, falošné priateľstvá, falošnú zbožnosť, preferovanie imidžu, nevšímavosť k násilniu a nespravodlivosti atď. To sú javy, ktoré vidáme aj dnes. Znamená to, že už žijeme v postapokalyptickej dobe?

Asi už áno. Vývoj je rýchly, veľa vecí sa posúva, ale určité chyby v ľudskom charaktere akoby sa opakovali cyklicky. Vychádzali sme z toho, že tie veci, ktoré nás ľudsky trápia teraz, nás budú trápiť aj o sto rokov. Akurát možno v inom, trblietavejšom a technicky dokonalejšom obale.

● Máme sa teda tešiť, že o sto rokov to nebude oveľa horšie ako teraz, alebo sa hnevať, že sa ľudstvo nedokáže ani v budúcnosti poučiť z vlastných chýb?

Chcela by som vedieť na to odpovedať, ale bohužiaľ neviem. Kto vie? Možno že sa veľmi pomaly, krok po krôčiku učíme, ale zatiaľ to vyzerať, že ideme skôr opačným smerom ako by sme mali. Práve preto sme to zaobalili do takého štrasu, do gýčových melódií, do niečoho „županooidného“ a „wellnessoidného“, čo je dnes akýmsi falošným náboženstvom.

● Vnásali aj herci do tvorby aj svoje prvky, svoje nápady, názory?

Ako vždy aj teraz sme robili workshopovou formou a strávili sme nad tým fúru času. Veľmi mi záleží na tom, aby tomu, čo hrajú, rozumeli a aj verili. Všetky „civilné“ pasáže sú ich vlastné vstupy, veci, ktoré ich trápia. Nápadov bolo strašne veľa, vybrali sme z nich tie, ktoré sa najviac hodili na naplnenie zámeru, ktorý sme mali. Teda, tvorili sme to spoločne a ja som viac-menej strážiľa, čo použijeme a čo nie.

(dj)

*Posledná reality šou je taká ako prvá.
Sme sprostí dobrovoľne, volíme si čistku
a ona, trvanlivá, ozaj dlho trvá.
V poslednej večeri sme na jedálnom lístku.*

DS ALTERNA pri ZUŠ Rimavská Sobota
Erdős Virág: *Posledná večera* a iné

Réžia: Jana Janove

Posledná večera podľa rimavskosobotčanov

Posledná večera môže mať rôznu podobu. Súbor Alterna pri Základnej umeleckej škole v Rimavskej sobote jej dal tvar reality show. Krátke obrazce zo sveta súťažiacich, ktorí postupne v snahe zaujať svojich voličov prekračujú rámce etiky, slušnosti, korektnosti a odhaľujú svoje populistické, konšpiračné, xenofóbne pozadie, hovoria o hľadani svojej obete. A v inscenácii ju aj nachádza.

Inscenácia má v sebe politický apel a rámeček. Začína kdesi v meditačnom tóne jogy a končí v absolútnej zverskosti a deštrukcii. Resp. vždy sa nájde nová skupinka, ktorá sa na tortúru reality show ponúka. Ak hľadáme významový oblúk, tak práve tento sa ponúka.

Skupina súťažiacich v bielych županoch, pod ktorými sa ukrývajú nablýskané, flitrované kostýmy nás prevádza svojou

voľbou, svojimi úvahami o svete a svojimi postojmi.

Séria etúd na tému „prísľubov“, „ked“ a iných tém sa opiera o básne maďarskej autorky Erdős Virág. Tie prešli adaptáciou na slovenské pomery a obohatenie o lokálne témy, s ktorými mladí pracujú a snažia sa o spoločensky angažovanú výpoveď. Jednak je to útok na mediálny svet s jeho wellness prázdnotou, ale i nefukčný štát, volebné manipulácie, extrémizmus, rasizmus. Skrátka všetky súčasné problémy súčasného Slovenska.

Inscenácia si vytvára svoj fiktívny rámeček budúcnosti, z optiky ktorej sa pozerá na súčasnosť. Má humor, iróniu a nadhľad. Nevytvára obrazy, ktoré metaforicky rozvíjajú text, ale obrazy, ktoré rozohrávajú situáciu. Ako by sa inscenácia svojou skladbou a zložením mala viac zaradiť k divadlu mladých a nie k divadlu

poézie. Hoc sled krátkych, úsečných viet autorky prináša ostrý rez témou. I poéziu v slove, ale v obraze a formálnom uchopení sme na inej pôde. Ďalšie texty, ktoré básne vyvažujú sú skôr časozberom na časovej osy sociálnych médií.

Inscenácia si drží svoj formálny tvar teda obrazy v ultrafialovom svetle, ktoré reagujú či dopĺňajú obrazy zo sveta reality show. To celé rámcuje ešte aj postava upratovača. Inscenácia hovorí i o tom, že tu ešte stále máme viac neporiadok a k veľkému upratovaniu dosiaľ neprišlo.

Režisérka Jana Janove pracuje so svojimi žiakmi dobrým spôsobom. Na javisku sú zdravo suverénni, koncentrovaní, vedia strhnúť publikum, vedia sa s ním pohrať. Vedia ho sugestívne vtiahnuť do sveta svojej apokalyptickej show.

Miriám Kičiňová

Porota sa radila a doradila.

Prienik estetiky, etiky a politiky

Závěrečné hodnotenie kategórie Recitačné kolektívy a divadlá poézie mládeže a dospelých

Hodnotenie 63. ročníka Hviezdoslavovho Kubína v kategórii divadiel poézie mládeže a dospelých je skôr úvahou nad dôležitosťou tém, ktoré priniesli, ako reflexia všetkých inscenácií. Tým sme sa poctivo venovali na každom rozborovom seminári so snahou ponoriť sa do vnútra inscenácie a rozumieť jej. To, čo považujem za kľúčové v tomto ročníku, je otvorenie tém. Nastolenie toho druhu angažovanosti, ktorá divadelníka ctí, pretože nerezignuje ani na formu, a ani na obsah, ale pre špecifické aktuálne témy hľadá ich adekvátne zobrazenie.

Ako zásadnú a najmä spoločensky dôležitú ambíciu tvorcov vnímam ich snahu hovoriť nielen jazykom poézie v poetických obrazoch, metaforách, vizuálnej nadstavbe a možno aj pohybovej interpretácii slova, ale aj snahu vlúčiť do svojho divadla razantný obsah a názor. Myslím, že nejde len o formálne, ale najmä ideové naplnenie kategórie divadla poézie.

Tento ročník priniesol inscenácie, ktoré prehovárajú politickým apélom. Jednak využívajú text autorov a autoriek, ktorým je tento apél, táto angažovanosť blízka a je ich charakteristickým prvkom. Hovoria čosi zásadné o svete, v ktorom rastie a dominuje strach, o svete, v ktorom sa rozmáha extrémizmus, o svete, v ktorom sa atomizuje societa a stupňuje sa únik do vlastnej izolácie, v ktorom povrchnosť médií radikálne deštruuje vnímanie mnohých problémov a

vzťahov, v ktorom svet ovláda populizmus a manipulácia.

Inszenácie Saláma, Posledná večera a iné, Vlci v metre, Toto je... odhaľovali, že tejto generácii tvorcov nie je ľahostajné spoločenské dianie, nie je im ľahostajná vlastná krajina a hľadajú svoj spôsob ako sa vysloviť. Vysloviť divadlom. Vysloviť poéziou o strachoch i zodpovednosti za rozhodnutia. Dôležité je, že samotní žiaci a študenti vstupujú aktívne do tvorivých procesov a výrazne, svojím nasadením, interpretáciou, textovým vkladom i osobným zánietením nechávajú jednotlivé spoločensky kritické témy vyznieť.

Rovnako je dôležité skonštatovať, že každý tento spoločenský prehovor mal svoju špecifickú a jedinečnú formu, hoc obsahy sa kde tu približovali, križovali, pretínali, prelínali i dopĺňali. Či je to deštruktívna reality show paralelných obrazov alebo minimalizovaný poetický obraz zo sveta novodobej hi-tech generácie v kontraste s prírodou, alebo obrazovo metaforické pretavenie detskej hry na svet vojny alebo i pretavenie hipoperských prostriedkov na divadlo poézie. Všetko toto sú jedinečné a osobitné formy a podania zásadných obsahov.

Z toho usudzujem opäť iba to, čo definujem v prvom odseku, že sa potvrdzuje schopnosť mladých tvorcov reagovať priamo a aktuálne na svet okolo. Že sa z neho nevyčleňujú, neunikajú do sveta abstrahovaného a estetizovaného umenia. V tejto kategórii

došlo k prieniku medzi estetikou a etikou i politikou.

Iným druhom apelu je inscenácia Sľub, ktorá prináša vysoko profesionálne estetické uchopenie východiskového materiálu balady a dostáva sa až k archetypálnym témam, až k prapodstate dobra a zla, a tak dosahuje univerzálnu výpoveď o stave a rozpade sveta s jeho individualitami. Opäť dokazujú, že baladická tvorba dokáže byť inšpiratívnym materiálom k celkom novým podobám, že môže vzniknúť divadlo výraznej obraznej vizualizácie a zároveň s nádychom rituálnosti, exaltovanej telesnosti a animálnosti.

Do divadla poézie zatiaľ len krehko a s patričnou pietou zabrdli mladé súbory, ktoré prišli s problémami svojej -náštročnej generácie. Dotkli sa tej najzákladnejšej a najelementárnejšej témy, ktorá vládne poézii neustále, a to je láska a emocionálne zrenie (Boľa raz jedna láska, Citím). To nám len pripomína, že poézia stále dokáže vo svojej podstate najintenzívnejšie definovať naše vlastné pocity a ponúknuť ich v absolútnej skratke a presnosti. A otvára možnosti hľadania divadelného jazyka i osobitnej formy.

Tento ročník je teda akousi praktickou a hmatateľnou, ale najmä umelecky podanou správou o stave sveta a o tom, ako ho opäť raz a nanovo a novo dokáže pomenovať divadlo poézie mladých a dospelých.

Miriám Kičiňová

Dolnokubínska autorka bestsellerov

Jedným zo sprievodných podujatí 63. ročníka Hviezdoslavovho Kubína bolo aj stretnutie s úspešnou dolnokubínskou prozaičkou, autorkou kníh pre deti Blaženou Mikšíkovou (80). Bývalá pani učiteľka má na svojom konte aj v súčasnosti na slovenské pomery komerčne veľmi úspešný detský bestseller – knihu *Smieško z I. A.* Na motívy jej rozprávky vznikol v roku 2000 aj česko-slovenský televízny film *Dúhenka*. Po besede v Oravskej knižnici Antona Habovštiaka sa spisovateľka zastavila aj v Mestskom kultúrnom stredisku.

● **Čo bolo impulzom, aby ste začali písať pre deti?**

Najviac snáď to, že som celý život pracovala s deťmi, od 18. rokov až do dôchodku. Potom to boli moje vlastné deti a vnúčatá. Počas učiteľskej kariéry, aj keď som učila na druhom stupni a ani nie slovenčinu, som zistila, že deti málo čítajú. Preto som chcela napísať niečo, čo by ich zaujalo, trochu nabudilo a nadchlo pre čítanie a pre materinský jazyk. Moje práce boli inšpirované prírodou, pretože som učila hlavne prírodné vedy (prírodopis, fyziku, chémiu, matematiku). Keď sme s deťmi chodili von, všimla som si, že často sa nepozerali kam šliapu, bolo im jedno či pošliapu trávu, zašliapnu chrobáčka alebo včielku. Zároveň mali mnohé mylné predstavy, napríklad že ježko papá jabĺčka, aj keď pravdou je, že je hmyzožravec a podobne. Preto som chcela deti nielen pobaviť, ale poskytnúť im aj poučenie a zaodrela som to do rozprávkového šatu. Navyše sa mi zdalo, že knihy ktoré sa prekladajú z cudzích jazykov sú dosť ťažké a niektoré preklady ani nie sú kvalitné. Deti potom používali veľa bohemizmov alebo slov prevzatých z iných jazykov. Preto som im chcela priniesť príbehy písané krásnou slovenčinou. Neraz som si na pomoc vzala aj slovník, aby som neopakovala dokola tie isté slová, ale aby bol môj literárny jazyk bohatý, pestrý a čistý.

● **Kde, okrem prírody, ste hľadali predobraz pre hrdinov svojich kníh?**

Počas života som mnoho prežila i videla. Vždy som sa snažila všimnúť si zaujímavé veci a ľudí okolo seba. Či už to bolo v detstve na dedine, počas vojny, či neskôr, keď už som mala svoje deti, či keď som učila. Všade bolo množstvo zaujímavých typov, ktoré ma nejakým inšpirovali, v prírode, v škole, na dedine i v meste.

Myslíte, že vaši hrdinovia, milí, láskavi, niekedy až naivne veselí v konkurencii dnešných akčných hrdinov z televízie, filmov či komiksov u detí obstoja?

Som o tom presvedčená. Dôkazom je napríklad aj to, že dve z mojich kníh, *Balások a Belásenka* a *Smieško z I. A.*, sa v krátkej budúcnosti dočkajú druhého vydania, že ich prvý, niekoľkotisícový náklad, sa v priebehu mesiaca vypredal. Z toho je vidieť, že deťom sa to páči, že túžia po trochu milých slov. Pretože keď zapneme televízor, všade je len strielanie, násilie a deti už toho tiež začínajú mať dosť.

Každý autor potrebuje pri tvorbe spätnú väzbu. Kto sú vaši prví čitatelia a aj kritici?

Prvými kritikmi vždy boli moje deti. Mám dvoch synov a dcéru a teraz už aj desať vnúčat a jednu pravnučku. Vždy, keď som niečo napísala, oni si rukopis prečítali a povedali mi, ako sa im páči alebo nepáči. Deti sú zväčša úprimné. Na okrem mojich vlastných to boli aj školské deti. V škole som tiež rada prezentovala svoje rukopisy a dokonca mi v škole aj pomohli vybrať názov jednej knihy – *Voňavé kráľovstvo*, ktorá by mala vyjsť v dohľadnom čase. Podobne som sa radila aj o názve knihy *Dúhenka*, podľa ktorej bola natočená koprodukčná slovensko-česká rozprávka, ktorá býva pravidelne vysielaná najmä počas Vianoc.

● **Boli ste pri natáčaní *Dúhenky*, mohli ste podávať pripomienky ku scenáru a pod?**

Nie, pri samotnom natáčaní som nebola, to som už nechala na filmových tvorcov, ale vopred so mnou konzultovali, čo ponechali v scenári, čo vypustili a tak. Celkové vyznenie zostalo zachované, len odtiaľ vypadli niektoré menšie postavy – napríklad hradná stráž, ktorá bola celkom vtipná. Preto by som bola rada, keby raz vyšla *Dúhenka* aj v knižnej podobe – tak, ako som ju napísala.

● **Máte teraz rozpísané niečo nové?**

Okrem už spomínaného *Voňavého kráľovstva* mám vo vydavateľstve ešte ďalšiu knihu – *Fúzikove autička*. Sú to príbehy malého psika s bielou srstou a čiernymi fúzikmi, ktorý žije na dvore pod stromom, na

ktorom má hniezdo straka. Tá straka však nekradne všelijaké ligotavé čačky, ale detské autička. Jedného dňa padne hniezdo aj s autičkami rovno pred Fúzikovu búdu. Fúzik sa dohodne so strakou, že kým si postaví nové hniezdo, on jej autička postráži. Vždy keď zaspáva berie si Fúzik jedno autičko k sebe, vo sne na ňom jazdí, straka mu robí závozníka a spolu zažívajú rozličné dobrodružstvá. Aké, to si už deti budú môcť prečítať v knihe. Ďalším príbehom je *Čertík Belko* o chlapčekovi, jednom z dvojčiek, ktorý sa dostane omylom do pekla, pretože bol špinavý a považovali ho za malého čertíka. Postupne sa rozkrýva jeho príbeh, ako sa dostane z pekla, putuje s priateľom dedinským chlapcom, po svete, zažíva veselé, magické i dobrodružné príhody, až sa konečne opäť stretne so svojim bratom – dvojčaťom.

● **A na záver by ste nám mohli povedať čo pre vás ako spisovateľku a oravskú roďačku znamená Hviezdoslavov Kubín?**

Znamená pre mňa veľa. Ešte ako učiteľka som sa zapájala do prípravy súťaží na škole, chodila som s recitátormi na vyššie kolá a podobne. Je veľmi dobré, že sa táto tradícia udržiava a že sa pripomína aj osobnosť P. O. Hviezdoslava. Ja sama mám jeho dielo i život naštudovaný som rada, že aj mladí ľudia naďalej tento odkaz udržiavajú a rozvíjajú.

Dušan Jablonský

Moderátorka s dušou spisovateľky

Hviezdoslavov Kubín tu už máme 63 rokov. Niektoré veci sa menia, niektoré si zachovávajú svoju tradíciu. Samozrejme je ale obmena ľudí, či už v porote alebo organizačnom tíme. Zmena prišla tento rok aj na poste moderátorky, ktorá nás sprevádza celým festivalom. Šancu ukázať, čo vie, dostala mladá slečna - 17-ročná Agáta Brozová.

● **Koľkokrát si už bola na Kubíne?**

Trikrát ako recitátorka a párkrát s divadlom poézie.

● **Takže pravidelný účastník. Tento rok si dostala špeciálnu úlohu. Ako si zareagovala na ponuku ísť moderovať?**

Bola som veľmi prekvapená a zároveň mi to veľmi polichotilo.

● **Hneď si súhlasila, či si aj váhala?**

Je to výborná ponuka, len som sa bála, že či to zvládnem. Ale povedala som si, že to treba vyskúšať.

● **Ako zatiaľ hodnotíš svoj výkon? Zvládaš to?**

Nie som úplne spokojná. Vždy to môže byť aj lepšie, ale snažím sa postupne zlepšovať.

● **Ešte stále aj recituješ, len tento rok sa ti nepodarilo prebojovať do Kubína. Čim to je, že 17-ročné dievča sa pravidelne venuje umeniu?**

Ja som veľmi rada, že môžem byť tu a nie v škole (smiech). Som k tomu vedená už od malička. Recitovala som skôr ako som sa naučila čítať. Rodičia ma

vždy viedli k tomu, aby som čítala, venovala sa literatúre, mám to v sebe hlboko zakorenené.

● **Čo recituješ radšej? Vtipné či vážne texty?**

Tento rok som recitovala vlastný text, čo bola zmes humoru aj vážnosti. A recitovala som už aj vtipné aj vážne aj poéziu aj prózu. Čiže je to rôznorodé. Ale

viac sa cítim doma v próze. Prózu aj píšem.

● **Píšeš vlastné veci? Už dlhšie?**

Tento školský rok som si dala predsavzatie, že každý týždeň napíšem jednu poviedku. Pretože jediné, čo ma motivuje sú deadlines. Samozrejme, každú nedeľu večer o desiatej som si spomenula, že vlastne nemám nič napísané. Tak som rýchlo písala. Tento rok bol teda celkom plodný. To predsavzatie mi vydržalo do Veľkej noci, od vtedy to už trochu pokrívka.

● **A čo s tými poviedkami ďalej? Aj ich niekde zverejňuješ?**

Zverejňujem poviedky v Skautovi (skautský časopis), pretože som skautka a zapájam sa aj do literárnych súťaží. Občas aj úspešne. Tento rok sa mi podarilo vyhrať Literárny Kežmarok.

● **Takže recitácia a písanie. Čo máš radšej?**

To je veľmi ťažko povedať. V písaní sa cítim slobodnejšia. Predsa len to môžem spätne opravovať. Pri recitácii, keď mám publikum, tak je to už ťažšie. Ale zase recitácia má takú nadstavbu, že môžem nájsť v texte niečo, čo ani autor nezamýšľal. To má pre mňa takú osobitnú hodnotu. Nevieť sa rozhodnúť.

● **Čaká ňá teda umelecká kariéra?**

Chcela by som ísť študovať niečo okolo divadla alebo scenáristiky. Ale ešte presne neviem.

Pavol Náther

Mezinárodní festival poezie

Od 19. do 22. októbra sa vo Vašskom Meziříčí uskutoční už 53. ročník súťaže amatérskych recitátorov z Českej a Slovenskej republiky Medzinárodný festival poézie. Súťaž je rozdelená do dvoch kategórií: I. kategória ročníky narodenia 1997 - 2001 a II. kategória ročníky narodenia 1996 a nižšie. Uzávierka prihlášok je 20. septembra 2017. Bližšie informácie nájdete na www.kzvalmez.cz a mfp.kzvalmez.cz, alebo vám ich poskytne Hana Marková a Magda Siekliková na telefónnych

Oznamy

čísloch 00420/571 684 557, 00420/571 684 577, 00420/736 643 102, 00420/739 281 416.

Beniakove Chynorany

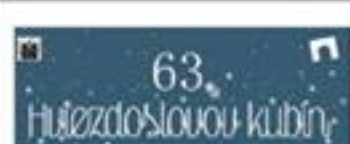
Organizátori 23. ročníka slovenského festivalu poézie Beniakove Chynorany oznamujú, že celoslovenské kolo festivalu sa v tomto roku bude konať v dňoch 1. - 3. decembra v Chynoranoch. Výberové kolá prebehnú v mesiaci november v Košiciach, Banskej Bystrici, Liptovskom Mikuláši, Modre

a Topoľčanoch. Viac informácií na toposveta@toposveta.sk alebo na info@rkcpd.sk.

Oprava

Vo včerajšom vydaní spravodajcu Info 4 sme pri hodnotení predstavenia DS ALFA pri Základnej umeleckej škole Humenné (5. strana) v niektorých číslach uviedli nesprávny titulok. Ten mal znieť Múr medzi nami - múr v nás. Za chybu sa ospravedľujeme divadelnému súboru i autorovi hodnotenia.

(r)

63. Hviezdoslavov Kubín

Info č. 4

Redakcia:

Jarko Broz

Dušan Jablonský

Pavol Náther

Foto:

Michal Lašut

Zalomenie:

Juraj Lukáč

Šéfredaktorka:

Zuzana Račková

Vydali:

Národné osvetové centrum

www.nocka.sk

Mestské kultúrne stredisko v Dolnom Kubíne